

Křesťané a moderní svět [1968]

Už je tomu pět čtvrtí století, kdy se německy čtoucí veřejnost mohla v předmluvě k druhému vydání nejslavnější Feuerbachovy knihy, totiž *Podstaty křesťanství*, setkat s autorovým sebevědomým přesvědčením, že ve svých spisech „ostrými tahy vykreslil historický rozpad křesťanství“ a že „ukázal, že křesťanství již dávno vymizelo nejen z rozumu, ale i ze života lidí, že to již není nic jiného než utkvělá myšlenka, která je v nejkřiklavějším rozporu s našimi pojišťovkami proti ohni a na život, s našimi železnicemi a parními vozy, s našimi sbírkami obrazů a soch, s našimi vojenskými a odbornými školami, s našimi divadly a přírodopisnými kabinetů“. Od té doby přispěly mnohé události k obezřetnějšímu hodnocení budoucnosti křesťanství v moderním světě. Není pochyby o tom, že křesťanství prošlo (a ještě stále prochází) obrovskou vnitřní i vnější krizí; všechno se však zdá nasvědčovat, že to není krize k smrti, ale krize k životu.

Po staletích po prvé se zejména katolická církev zdá účinně zbavovat těžkého traumatu, do něhož ji uvrhlo tzv. západní schisma; ekumenickému úsilí, které zprvu vyrůstalo především v pluralitních podmínkách protestantismu a jehož rozšíření na sféru pravoslavi bylo bohužel motivováno (z obou stran) především politicky, se teprve díky pronikavým vnitřním proměnám katolicismu otevřela ta pravá, tj. skutečně ekumenická perspektiva. V této nové situaci se pak nutně dostává do ostrého světla planetární a přímo kosmický charakter křesťanského úkolu oslovit celý svět a každého člověka, vyřídit do každé situace svou „dobrou zvěst“ a dokumentovat konkrétnost této zvěsti účinnou praktickou pomocí právě tam, kde se nesnáze zdají být nejnepřekonatelnější. Nemá-li však jít o pouhou „duchovní útěchu“, nýbrž o reálnou pomoc celému člověku, o účinnou pomoc na všech rovinách individuálního i společenského života, pak se dnešní ekumenické křesťanství neobejde bez náročné myšlenkové práce, na níž se musejí podílet nejlepší křesťansky orientovaní odborníci všech oborů: nejen tedy theologové, ale taky sociologové, ekonomové, psychologové, lékaři, přírodovědci, technici, pedagogové, právníci, historikové, umělci i uměnovědci atd. atd.; v neposlední řadě jistě i filosofové.

S tímto vědomím se před šesti lety rozhodla malá skupina křesťanských intelektuálů v nejprve nepravidelné a později zcela pravidelné intenzivní práci seminárního charakteru najít společný jazyk i novou teoretickou i praktickou orientaci v dnešním světě a především v naší společnosti. Díky mimořádnému porozumění vedoucích představitelů Komenského bohoslovecké fakulty v Praze mohla být od podzimu 1963 zahájena pravidelná činnost Ekumenického semináře v Jirchářích; účast brzo dosahovala počtu 80–100 osob. Rozhodnutí věnovat se na prvním místě teoretickým otázkám (okruhu témat: mýtus, víra, dějiny) a pokusům o novou, společnou reflexi víry jakožto životní orientace, založené na důvěře v budoucnost a v ní zakotvené nakloněnosti k činu, se ukázalo jako šťastné a prozíravé. Ovocem této několikaleté ekumenické spolupráce je nadějná konvergence obnoveného a obrodného usilování uvnitř jednotlivých církví, které bylo umožněno mj. novou politickou situací v našich zemích a na kterém se účastníci Ekumenického semináře intenzivně podílejí.

Nová situace však vyžaduje nejen pokračování, ale rozšíření i prohloubení dosavadní práce. Počátkem dubna letošního roku se sešli účastníci jirchářského semináře spolu s bývalými členy Akademické YMCA (Studentského křesťanského hnutí) a zvolili přípravný výbor Ekumenického hnutí inteligence a studentstva (EHIS). Organizace vypracovala stanovy,

předložila je úřadům a požádala o registraci a schválení činnosti; pracovat hodlá mezi středoškolskými a vysokoškolskými studenty a vůbec mezi inteligencí. Nová činnost bude zahájena, jak se očekává, počátkem října; start bude veřejnosti oznámen tiskem a přihlášeným zájemcům písemně. (Další informace lze najít např. v *Křesťanské revue* 32/1965, str. 12–15¹ a ve *Studentovi* 4/1968, č. 22 z 29. května, str. 3.)²

¹ Článek „Perspektivy ekumenické práce u nás“ (pozn. red.).

² Článek „Křesťané a společnost“ (pozn. red.).